

Aan: het College van Burgemeester en Wethouders
Gemeente Den Haag
Projectbureau Wmo, kamer E.10.24
Postbus 12652
2500 DP Den Haag

Van: Zorgbelang Zuid Holland West
Voorall
Laan van Meerdervoort 51
2517 AE Den Haag

Betreft: Inspraak Concept Meerjarenbeleidsplan Maatschappelijke
Ondersteuning 2007 – 2010 'Aandacht voor Elkaar'

Datum: 30 juli 2007

Geacht College van Burgermeester en Wethouders,

Als gesprekspartners van de gemeente Den Haag willen wij graag vanuit onze eigen verantwoordelijkheid onze bijdrage leveren aan een goede uitwerking van de Wmo.

Dit document maakt integraal deel uit van onze formele inspraakreactie. U treft dezelfde indeling aan als in de folder 'Inspraakreactie Wmo 2007-2010 Gemeente Den Haag' van Zorgbelang en Voorall.

Per onderwerp gaan wij in dit deel van ons advies dieper op de zaak in. Elk van de 9 onderwerpen bestaat uit een herhaling van de tekst van de folder, uit een uitleg van wat wij daarmee bedoelen en waar de tekst van de Wmo beleidsnota daartoe aanleiding gegeven heeft, een gedetailleerd commentaar op de tekst of de inhoud ervan (in cursief).

In het vertrouwen u met dit advies een aanzet te hebben gegeven tot het aanscherpen van het Wmo beleid van de Gemeente Den Haag,

met vriendelijke groet,

J. Booijs, a.i. directeur Voorall

E. Visser, regiomanager
Zorgbelang Zuid Holland West

N.B. Het Concept Meerjarenbeleidsplan wordt hieronder steeds 'Wmo beleidsnota' genoemd.

1. Uitgangspunten

Er worden twee uitgangspunten bij de uitvoering van de Wmo belangrijk gevonden. Het eerste uitgangspunt is dat de gemeente rekening houdt met burgers die ondersteuning nodig hebben bij de peilers van de Wmo: zelfredzaamheid, vraaggerichtheid en zelfstandigheid. Het tweede uitgangspunt is dat het voorgestelde beleid in de nota 'Aandacht voor elkaar' samenhangt met al het beleid van de gemeente Den Haag en daardoor elkaar versterkt.

- A De gemeente wil met de Wmo beleidsnota de zelfredzaamheid en zelfstandigheid van haar burgers borgen. De gemeente heeft daartoe inzicht nodig in de hulpvraag van een burger, wat in zijn vermogen ligt om zelf te doen, wat zijn omgeving kan bijdragen en welke hulpbehoefte dan overblijft. Goede *indicatiestelling* is daarom essentieel. Deze moet transparant zijn voor de burger, onafhankelijk zijn en integraal (alle vragen in één keer meenemen – met één formulier). De gemeente beoogt het '1 loket systeem' verder uit te werken. Dat juichen wij toe. In deze Wmo beleidsnota vinden wij echter niet helder weergegeven hoe een heldere, integrale en onafhankelijke indicatiestelling wordt gerealiseerd.
- B Indien een burger zorg nodig heeft is het belangrijk dat hij een keuze heeft tussen verschillende vormen van hulp. Alleen zo kunnen beperkingen op passende wijze gecompenseerd worden.
- C Het tweede uitgangspunt van ons advies beoogt een duidelijke samenhang tussen al het beleid van de gemeente Den Haag. Ook in deze Wmo beleidsnota wordt verwezen naar diverse bestaande en toekomstige gemeentelijke nota's. Het is niet duidelijk hoe deze zich tot elkaar verhouden. De samenhang van alle bestaande afdelingen van het gemeentelijk apparaat en de werking ervan binnen de Wmo dient ons inziens nog beter te worden uitgewerkt om begrijpelijk te zijn voor alle Hagenaars.

Commentaar op de Wmo beleidsnota inzake dit onderwerp:

ad A Wmo beleidsnota: § 3.3.1. De indicatiestelling

Met de komst van de Wmo, is de gemeente verantwoordelijk geworden voor o.a. de indicatiestelling van de huishoudelijke zorg. Vanuit de achterban krijgen wij signalen dat er telefonisch wordt geïndiceerd door een gemeenteambtenaar. Omdat de gemeente zelf indiceert, doet zich de vraag voor of dit leidt tot een onafhankelijke indicatiestelling waarbij de indicatiesteller geheel onafhankelijk van het verstrekkingspakket indiceert. Omdat met name huishoudelijke zorg vrijwel altijd telefonisch wordt geïndiceerd, kan een deel van de waarneming ontbreken. Ervaring leert immers dat de indicatiesteller over voldoende professionaliteit en voldoende gegevens en waarneming uit het gesprek met de aanvrager moet beschikken om de werkelijke hulpvraag te achterhalen. Vertegenwoordigers van organisaties van chronische patiënten vragen zich af:

- *Kan de Gemeente garanderen dat de gemeentelijke indicatiestelling vanaf volgend jaar zal worden uitgevoerd door ambtenaren die volledig op de hoogte zijn van de diverse chronische, invaliderende*

- ziekten en van de beperkingen die deze met zich meebrengen en van het fysiek (dis)functioneren in het algemeen om te kunnen bepalen waartoe de aanvragers lichamelijk nog in staat zijn?
- *Is de gemeente doordrongen van de het feit dat mensen met invaliderende ziekten geleidelijk steeds minder tot fysieke activiteit in staat zijn en dat het CIZ daarom tot nu toe een bandbreedte in uren (huishoudelijke) zorg indiceerde omdat zo ingespeeld kon worden op mogelijk toenemende behoefte aan zorg en hulp?
In de Wmo beleidsnota zien we dat deze bandbreedte niet door de gemeente wordt benut (zie Wmo beleidsnota: 5.1.3). Dat betekent dat een grote groep mensen bij iedere verandering in hun ziektebeeld een nieuwe indicatie nodig hebben. Dat is belastend voor deze mensen en kostbaar voor de gemeente (en mogelijk voor artsen die de bewijslast moeten leveren), omdat de gemiddelde tijdsduur dat een indicatie meegaat wordt bekort en er dus meer indicaties moeten worden afgegeven. En de gemeente kan haar geld maar één keer uitgeven, waardoor dit ten koste gaat van de daadwerkelijke geleverde zorg.*
 - *Heeft de indicatiesteller oog voor het feit dat mensen vaak pas zorg aanvragen als ze echt in de knel komen? Aangeven dat iets niet meer gaat en een beroep doen op voorzieningen is voor de meeste mensen een nare stap. Vaak moeten anderen hen daarvoor over de streep trekken.*
 - *Heeft de gemeente een concreet beeld bij het uitwerken van de maatregel gebruikelijke zorg. Hoe beschermt de gemeente mantelzorgers in dit verband? Gebruikelijke zorg betekent dat bij de indicatiestelling er veelal van uitgegaan wordt dat de partner of kinderen van de aanvrager de hulp in eerste instantie zelf moeten leveren. In de praktijk kan dit botsen met de andere verplichtingen van deze mantelzorgers.*
 - *Opvallend is de passage in § 5.1.2, pag. 65/66. Daar wordt gesteld dat er aan maatregelen wordt gedacht om mensen die nu gebruik maken van huishoudelijke verzorging, te verwijzen naar aanpalende (collectieve) voorzieningen in het welzijnswerk. Hoe moet iemand die nu huishoudelijke hulp krijgt voorzien worden in zijn zorgvraag bij het welzijnswerk? Graag zien wij een concreter voorstel, deze passage is vaag en verontrustend.*

Ad B Wmo beleidsnota: § 3.3.2. Zorg in natura of persoonsgebonden budget.

In deze Wmo beleidsnota wordt niet benoemd wat de hoogte is van de vergoeding die men krijgt met een PGB terwijl de burger dat juist verwacht in een dergelijke nota.

Op de Wmo website van de gemeente Den Haag wordt dit wel verhelderd (<http://www.wmodenhaag.nl/index.php?s=59&c=25>). Daaruit blijkt dat iemand die kiest voor een PGB, kan rekenen op 75% van het bedrag dat de zorg in natura zou kosten. Het is praktisch onmogelijk om daar adequate hulp voor in te kopen, waardoor de regeling ons inziens in strijd met de wet is. Een uitspraak van de rechtbank in Groningen d.d. 3.07.2007 bevestigt dit. Zij heeft uitgesproken dat de hoogte van de PGB's voor huishoudelijke verzorging zoals die was vastgesteld door de gemeente Bellingwedde te

laag was (zelfs onder het minimumloon) om de geïndiceerde zorg in te kopen. De uitspraak van de rechtbank in Groningen zou ook gevolgen moeten hebben voor de hoogte van het tarief voor PGB huishoudelijke zorg in Den Haag.

Uit het deel 'Individuele voorzieningen' van de Wmo beleidsnota kan men opmaken dat de gemeente Den Haag weliswaar PGB hulpmiddelen verstrekt maar dat de hoogte van dit bedrag overeenkomt met de tarieven die de gemeente betaalt aan de leverancier voor dezelfde voorziening. Ook dit is ons inziens in strijd met de letter en de geest van de Wmo. Elke gemeente dient iemand met een beperking juist in staat te stellen om met de PGB adequate hulpmiddelen en voorzieningen in te kopen. Als de hoogte van de PGB wordt gelijkgesteld aan de gemeentelijke tarieven (grootgebruiker), dan wordt het vrijwel onmogelijk gemaakt om met een PGB een voorziening in te kopen zonder veel eigen geld erbij te leggen. In Den Haag heeft het merendeel van de aanvragers van hulpmiddelen een inkomen op bijstandsniveau of iets hoger.

Door de hoogte van de PGB niet gelijk te stellen aan de feitelijke kosten voor Huishoudelijke Verzorging of voor hulpmiddelen, werkt de gemeente in de hand dat mensen ontmoedigd worden om een PGB aan te vragen. Dat is in strijd met wat de regering beoogd heeft met de invoering van de Wmo (bijv. Wmo art. 3 lid e).

Ad C Wmo beleidsnota: hoofdstuk 4 Beleid maatschappelijke ondersteuning 2008-2010

De gemeente geeft in hoofdstuk 4 aan dat de drijfveer achter het beleid de solidariteit van burgers onderling is die samengaat met verantwoordelijkheid nemen voor de eigen werk- en leefomstandigheden. Met andere woorden: mensen met een beperking zijn afhankelijk van en moeten vertrouwen op de 'goedheid' van anderen zoals burens en kennissen om hen te helpen. Hier maakt de gemeente zich er ons inziens te gemakkelijk van af. De gemeente heeft de verantwoording deze solidariteit actief te stimuleren en plannen te ontwikkelen daar waar solidariteit duidelijk niet vanzelf ontstaat.

Het Wmo-beleid staat niet op zich; veel hangt samen met andere beleidsvelden en wordt daar ook ingevuld. Op een aantal punten geeft de Wmo beleidsnota de samenhang met dergelijke domeinen aan en beschrijft deze inhoudelijk m.n. in hoofdstuk 3. Op andere onderdelen wordt die beschrijving echter gemist (bijvoorbeeld bij onderdeel 4.1 de relatie met het jeugdbeleid). Voor de verstandelijk gehandicapten spelen hier aspecten zoals de rol van het vroegtijdig onderkennen en verwijzen (VTO), de rol van de consultatiebureau's bij onderkenning, maar breder ook bij voorlichting en verwijzing. Ook de groep licht verstandelijk gehandicapten verdient bij deze thema's meer aandacht.

Ad C Wmo beleidsnota: Hoofdstuk1 – Inleiding

Hier staat: "De opgave in het beleidsplan 2007-2010 is om .. het bestaande beleid te bezien door 'de Wmo-bril'. Echter niet alleen het beleid in dit Wmo beleidsnota dient door de Wmo-bril te worden bezien. Het totale beleid van de gemeente dient inclusief te zijn, d.w.z. niet alleen rekening te houden met de 'normale' burger, maar van meet af ook met de burgers die

ondersteuning behoeven. Bijvoorbeeld door bij het gemeentelijke bouwbeleid – zowel bij eigen gebouwen als bij gebouwen van derden waarvoor vergunning moet worden verleend – van meet af te eisen dat adequate voorzieningen worden gerealiseerd voor lichamelijk en zintuiglijk gehandicapten. Idem bij het subsidiebeleid. (zie ook onderdeel 2 en 9)

2. Voor alle Hagenaars...

- De Wmo is bedoeld voor alle Hagenaars. Dat betekent dat alle Hagenaars, in al hun diversiteit, zich vertegenwoordigd moeten zien in de Wmo aanpak van de gemeente. Hagenaars die voor anderen zorgen en vrijwilligerswerk doen, moeten beschermd worden tegen overbelasting.
- A De Wmo en dus zeker de Wmo beleidsnota Wmo vergt een nieuw referentiekader en een nieuwe visie op de hulpbehoevende én potentieel hulpverlenende burger. Ook dient de gemeente rekening te houden met de grote verscheidenheid van de stad en zal het o.i. een verantwoordelijkheid zijn voor gemeente om steeds (groepen) burgers op te sporen die nog onvoldoende (kunnen) participeren.
 - B De Wmo vraagt de gemeente expliciet oog te hebben voor kwetsbare doelgroepen, daarin blijft de Wmo beleidsnota echter in gebreke. Deze groepen hebben middelen nodig, maar ook immateriële ondersteuning. Bijvoorbeeld in de vorm van stimulering van positieve beeldvorming.
 - C Er ontbreken doelgroepen in deze Wmo beleidsnota die juist met naam en toenaam in de Wmo worden vermeld.
 - D In de Wmo beleidsnota worden doelgroepen onterecht generaliseerd.
 - E In de Wmo beleidsnota wordt beleid beschreven voor de doelgroep ouderen, terwijl deze groep binnen de Wmo niet als doelgroep is omschreven.

Commentaar op de Wmo beleidsnota inzake dit onderwerp:

Ad A Algemeen:

Bij het nieuwe referentiekader past dat de stad ervoor zorgt dat iedereen kan participeren. De stad streeft ernaar zelf niet beperkt te zijn voor haar inwoners.

Als de doelstelling is dat iedere Hagenaar maatschappelijk moet kunnen participeren, moet iedereen in de stad daar zijn verantwoording in nemen: ook ondernemers en met name beheerders van openbare voorzieningen. De gemeente zou in haar vergunningenbeleid, bouwverordeningen en subsidiebeleid moeten sturen. Deze kans wordt ons inziens niet benut in deze Wmo beleidsnota.

Ad A Wmo beleidsnota: § 2.3.2. Het compensatiebeginsel

Het compensatiebeginsel is bij uitstek een regeling waarvoor een nieuw referentiekader nodig is.

blz 16: Het vinden van een oplossing gebeurt in samenspraak met de cliënt. Hoe zwaar weegt de inbreng van de cliënt in deze samenspraak?

De gemeente kleurt het compensatiebeginsel sterk in vanuit de oude Wvg-praktijk en de benaderingswijzen onder de Wvg. (zie onderdeel 2.3.2); in de praktijk was die wet vooral gericht op burgers met een fysieke beperking.

Echter de Wmo is naar scope en naar doelgroep breder. Nieuwe doelgroepen stellen nieuwe vragen aan het beleid; deze benadering en uitwerking van het compensatiebeginsel voor deze groepen wordt gemist in de Wmo beleidsnota. Dat is in strijd met de wet (zie onderdeel 9) Zo is (voor een deel) de groep van de verstandelijk gehandicapten nieuw voor het Wmo beleid. Art. 4 onderdeel d van de Wmo vraagt om het doordenken vanuit het perspectief van nieuwe doelgroepen. Het 'ontmoeten van medemensen en op basis daarvan aangaan van sociale verbanden' betekent in het specifieke geval van verstandelijk gehandicapten bijvoorbeeld ondersteuning bij netwerkvorming (mede ter voorkoming van eenzaamheid) en bij deelname aan sociale activiteiten (sport, cultuur, buurthuizen, inloop sociëteiten, maatjesprojecten etc). Deze ondersteuning kan collectief worden geboden via bijv. het welzijnswerk, maar dat is nog niet goed toegespitst op deze groep. Daarnaast zal er vraag zijn naar individuele ondersteuning via bijv. cursussen en training om netwerken te ontwikkelen en te onderhouden, afgestemd op de mogelijkheden van de desbetreffende persoon. Verder wordt door de gemeente gemeld dat zorgvrijwilligers onder het compensatiebeginsel vallen maar volgens de wettekst vallen alle vrijwilligers onder de wet, niet specifiek zorgvrijwilligers. Dit is ook een beperkte uitvoering van de wet (zie onderdeel 9)

Ad A § 2.3. Randvoorwaarden en uitgangspunten

Door de Wmo verandert de manier waarop zorg geregeld is.

Meer coördinatie en (keten)regie tussen andere zorgwetgeving(AWBZ en ZVW) is nodig. De gemeente trekt de (keten)regie voor de afstemming tussen Wmo en AWBZ naar zich toe. Dat wordt toegejuicht en de wenselijkheid wordt onderstreept. De vormgeving wordt echter afwachtend gevonden. Er wordt gepleit voor een meer frequente afstemming en een proactieve opstelling.

Verder wordt er bij ketenregie gesteld dat er jaarlijks overleg is met betrokken partijen. Onduidelijk is of daar ook patiëntenorganisaties onder vallen. Daarnaast vindt men dat op meer terreinen afstemming, regie en coördinatie noodzakelijk is en dat de gemeente daar een actievere rol in zou moeten spelen. Enerzijds binnen de eigen organisatie, waar een onderwerp als het integrale gehandicaptenbeleid om een duidelijke regie vraagt, maar ook daarbuiten, als men bijvoorbeeld kijkt naar het vergoedingssysteem voor vervoer. Daarvan zijn er nu drie (lokaal; regionaal; landelijk) met ieder een eigen indicatiestelling, formulierenstroom, wijze van declareren, criteria en regelingen en uitvoerders. Al is de gemeente bij dit soort zaken afhankelijk van andere overheden of maatschappelijke organisaties en heeft ze niet altijd 'doorzettingsmacht', een initiërende opstelling van de gemeente wordt hier gevraagd.

blz 13: Op de gemeente rust de bewijslast dat geen private partij een taak kan uitvoeren. Op grond van welke criteria?

Ad A § 4.5 Het ondersteunen van vrijwilligers

De aangekondigde extra-inzet voor het vrijwilligersbeleid wordt ondersteund.

We dringen er op aan dat die extra ondersteuning ook gaat gelden voor de zelforganisaties en de belangenorganisaties van mensen met een beperking. Ook dit zijn vrijwilligersorganisaties die juist in het kader van de Wmo een belangrijke rol kunnen vervullen.

In deze paragraaf onderscheidt de gemeente een aparte groep vrijwilligers, nl. de 'zorgvrijwilligers'. Het is niet helemaal duidelijk of hiermee nu vrijwilligers worden bedoeld die zelf rechtstreeks maatschappelijke ondersteuning bieden, of dat het gaat om vrijwilligers die slechts een bepaalde soort maatschappelijke ondersteuning rechtstreeks bieden. Vanuit de Wmo gezien lijkt het terecht om alle vrijwilligers die zelf rechtstreeks maatschappelijke ondersteuning bieden, extra te ondersteunen. In de wet staan vrijwilligers genoemd, geen zorgvrijwilligers. Maar dat zijn er waarschijnlijk meer dan de gemeente eigenlijk op het oog heeft

Ad A Wmo beleidsnota: § 4.5.2. Uitvoering

Wij ondersteunen het streven van de gemeente om ambtenaren te stimuleren om vrijwilliger te worden en bestuurswerk te doen. Wij bevelen de gemeente aan dit beroep op Hagenaars ook bij andere werkgevers in de stad te promoten.

Ad A/B Wmo beleidsnota: § 2.3.1. De regievoering

In subparagraaf 2.3.1 staat "De vraag van burgers is leidend. Het initiatief ligt bij de burgers". Dit is een logisch uitgangspunt bij de uitvoering van een wet die juist de zelfredzaamheid van de burgers wil bevorderen. Er zal echter altijd rekening moeten worden gehouden met groepen die niet 'spontaan' tot initiatieven komen of tot zelforganisatie. Daarvoor behoudt de gemeente een eigen autonome stimulerende, bewakende en activerende verantwoordelijkheid; dit kan niet enkel worden overgelaten aan de samenleving. Voor mensen met een verstandelijke handicap, beginnende dementie of een verslaving is het bijvoorbeeld haast onmogelijk om zelf de vraag te stellen. Andere beperkingen, zoals een chronische ziekte of een lichamelijke of zintuiglijke beperking, vragen veel van de draagkracht van mensen. Het regie voeren over de eigen hulp is dan een extra belasting, temeer als het systeem niet geheel is ingericht op communicatie met bijvoorbeeld de slechthorende of blinde (zie ook onderdeel 1, Ad C).

Ad A/B Wmo beleidsnota: §3.1.2. De cliëntondersteuning

Een omschrijving ontbreekt van de doelgroepen als het gaat over cliëntondersteuning en op welke concrete wijze er ondersteuning wordt verleend.

Het voornemen van de gemeente om het niet-gebruik van voorzieningen terug te dringen (slot subparagraaf 3.1.2) wordt van harte ondersteund. Burgers die recht hebben op een voorziening, hebben die voorziening ontegenzeggelijk nodig (zo zit het systeem wel in elkaar). Dit betekent dat zij minder zelfredzaam zijn en/of minder maatschappelijk participeren wanneer zij die voorziening niet gebruiken. De aandacht voor het niet-gebruik van voorzieningen past dus naadloos in het Wmo beleid.

Een voorbeeld: Slechts 20% van de mensen die een hoorapparaat nodig heeft, heeft er ook een. Door adequate informatie, mede vanuit de gemeentelijke zorgloketten om kunnen dergelijke situaties worden verbeterd.

Bij mensen met een verstandelijke beperking zijn cliëntondersteuning en vraagverheldering specifieke taken van MEE. Aangenomen wordt dan ook aan dat in voorkomende gevallen voor mensen met een verstandelijke beperking snelle verwijzing naar MEE plaats vindt. Overigens valt op dat in de Wmo beleidsnota nergens aandacht wordt besteed aan de taken van MEE.

Ad A/B Wmo beleidsnota: §3.3 Prestatieveld 6: Voorzieningen voor mensen met een beperking

Blz: 28: Collectieve arrangementen hebben prioriteit. Collectieve voorzieningen maken juist afhankelijk (van beschikbaarheid van voorziening en gebruik door andere deelnemers) en belemmeren de zelfstandigheid.

Ad A/B Wmo beleidsnota § 4.4 Mantelzorgers

Ondanks het feit dat mantelzorg een inherent onderdeel is van de Civil Society waar de hele Wmo op gestoeld is, wordt er naar de mening van de achterban een te groot beroep gedaan op mantelzorgers. Al te gemakkelijk lijkt de gemeente Den Haag er van uit te gaan dat mensen die chronisch ziek zijn familie en kennissen hebben die langdurig/levenslang mantelzorg kunnen leveren.

De deelnemers aan onze bijeenkomsten benadrukken de noodzaak voor extra inzet voor de ondersteuning van mantelzorgers. Daarbij wordt ook aandacht gevraagd voor de positie van ouders van verstandelijk gehandicapten: zij zijn vaak ook mantelzorgers. Deze groep is tot nu toe te weinig in beeld bij de mantelzorgorganisaties.

De Gemeente stelt zelf in de Wmo beleidsnota vast dat de belasting van mantelzorgers vaak zwaar is en dat overbelasting dreigt. De beste manier waarop de Gemeente Den Haag mantelzorgers kan ondersteunen is volgens de achterban een indicatie voor huishoudelijke hulp toekennen aan hun chronisch zieke of gehandicapte partner. Naast alles wat zij verder jaar in jaar uit al voor hun partner met beperkingen moeten doen, komt ook nog het huishouden. Als iemand die taak van hen zou overnemen kunnen zij de rest vaak nog wel aan.

Daarnaast kan respijtzorg een mantelzorger tijdelijk ontlasten. De partner met beperkingen zal daaraan dan wel moeten meewerken. En wie stelt daarvoor de indicatie: het CIZ of de Gemeente Den Haag? En wie betaalt daarvan de kosten: de zorgverzekeraar of de Gemeente? Welke vormen van respijtzorg zijn er nodig en welke biedt de gemeente? Dat is in deze Wmo beleidsnota niet duidelijk.

Ad B Wmo beleidsnota: §4.3 Preventie en ondersteuning

Er wordt extra aandacht gevraagd voor het goed organiseren van vroegtijdige onderkenning (VTO), en voor de groep van de licht verstandelijk gehandicapten in relatie tot het Jeugd- en jongerenbeleid.

Ad B Wmo beleidsnota: § 3.1.1 Het geven van informatie en advies.

Informatievoorziening dient beter vorm gegeven te worden. Er zijn groepen die de deur niet uitkomen, slechtziend zijn, (functioneel) analfabeet zijn, of geen beschikking hebben over internet. Voor deze groepen dient veel meer gebruik te worden gemaakt van huis-aan-huisbladen en informatiekkanalen op televisie. Ook de deskundigheid van de loketmedewerkers dient op dit punt te worden geborgd, dat is in de Wmo beleidsnota niet uitgewerkt. Het zou niet misstaan om in deze subparagraaf een zin te wijden aan de noodzaak om bij de inrichting van ondersteuningsloketten en I-shops systematisch te denken aan de toegankelijkheid en bruikbaarheid voor mensen met diverse vormen van handicaps. We constateren dat deze Wmo beleidsnota onvoldoende toegankelijk is gemaakt voor blinden en slechtzienden, voor hen is een gesproken versie én een brailleversie nodig. Zij hebben daardoor nu beperkt gebruik kunnen maken van de inspraak en dat is onacceptabel. Ook bij de informatie en advies via de telefoon en via internet dient aandacht te worden besteed aan de toegankelijkheid voor bijvoorbeeld auditief respectievelijk visueel gehandicapten.

Ad B Algemeen:

Goede beeldvorming wordt ook als één van de voorwaarden gezien voor een betere participatie van personen met een beperking. Het voornemen om publiciteitscampagnes te organiseren, wordt dan ook onderschreven. Het veranderen van de beeldvorming is een zaak van de lange adem. Naast de publiciteitscampagnes wordt geadviseerd om via de jeugd, o.a. in het onderwijs ook te werken aan beeldvorming (maatschappelijke stages, uitwisselingen met speciaal onderwijs, lespakketten e.d.)

Ad B/C § 4.9 Vrouwenopvang, het tegengaan van huiselijk geweld en eerwraak.

Dit prestatieveld wordt alleen ingevuld voor vrouwen en hun kinderen. Kinderen zelf kunnen ook afzonderlijk slachtoffer zijn van huiselijk geweld, die wetenschap zou vertaald moeten worden in de Wmo beleidsnota en uiteindelijk in de uitvoering.

Ad D Algemeen:

In de gehele Wmo beleidsnota worden GGZ cliënten omschreven als (sociaal) kwetsbare groep. Dit doet geen recht aan de grote verscheidenheid aan GGZ cliënten. Veel GGZ cliënten kunnen met ondersteuning goed participeren, anderen hebben minimaal ondersteuning nodig, een relatief klein deel van de GGZ cliënten vormt inderdaad een kwetsbare groep die heel veel aandacht nodig heeft en dan nog moeite heeft met participeren. GGZ cliënten zouden er baat bij hebben indien de gemeente het juiste beeld van GGZ cliënten hanteert.

- *In 3 van de 9 prestatievelden (5, 6 en 8) worden GGZ cliënten expliciet als doelgroep genoemd. In de Wmo beleidsnota is het belang dat de Wmo aan deze groep toekent, echter onvoldoende terug te vinden. Daarmee wordt direct geconstateerd dat een aantal prestatievelden onvoldoende zijn uitgewerkt in de Wmo beleidsnota.*
- *De gemeente heeft de plicht om het compensatiebeginsel uit te werken voor GGZ cliënten die met ondersteuning goed kunnen participeren. Dit wordt nu in de Wmo beleidsnota gemist (zie ook onderdeel 9)*

Ad D/E Wmo beleidsnota: §4.6 De participatie en zelfstandigheid van ouderen

Deze paragraaf gaat over de participatie en zelfstandigheid van – gezonde – ouderen. Overigens beschrijft de Wmo geen doelgroep ouderen, omdat ouderen niet per definitie hulpbehoevend zijn. Uiteraard zijn er wel ouderen met beperkingen en aandoeningen in verschillende vormen, waardoor ouderen niet kunnen participeren en niet zelfstandig zijn. De generalisatie maakt dat de paragraaf niet helder is.

In de paragraaf wordt van deze ouderen tussen 55 en 75 vastgesteld dat zelfstandigheid, zelfredzaamheid en meedoen sleutelbegrippen zijn in het ouderenbeleid. Gesuggereerd lijkt te worden dat onder deze groep geen ouderen met chronische ziekten zijn. Statistisch is dat natuurlijk wel zo. Aan de mogelijke zorgbehoeften door lichamelijke beperkingen als gevolg van chronische ziekten onder de bijna 34.000 75-plussers wordt geen aandacht besteed.

Daarnaast kunnen ook velen van de tot dan nog gezonde ouderen geleidelijk met fysieke problemen worden geconfronteerd. Actief meedoen wordt dan moeilijker. In de Wmo beleidsnota wordt daar niets over gezegd. Wel wordt vermeld dat allochtone ouderen speciale aandacht verdienen, omdat verwacht wordt dat deze groep in de toekomst minder kan terugvallen op de eigen familie- en groepsverbanden. Opgemerkt wordt dat dit ook voor autochtone ouderen kan gelden.

In subparagraaf 4.6.1 wordt als één van de uit te werken doelstellingen van het ouderenbeleid genoemd: het tegengaan van eenzaamheid en isolement. Het belang hiervan wordt onderschreven. Op grond van wetenschappelijk onderzoek is bekend dat onder de meest voorkomende chronische aandoeningen slechthorendheid het hoogste scoort op het gebied van eenzaamheid. Het heeft dus zin om na te gaan of de eenzaamheid te maken heeft met slechthorendheid.

3. Interculturalisatie

Interculturalisatie gaat verder dan een incidentele multiculturele actie en vraagt om een bewuste, doelgerichte en planmatige aanpak. Advies is dan ook om de interculturalisatie van de Wmo als een voorwaarde te benoemen voor een geslaagd beleid. Daarvoor is nodig dat op alle aspecten van de Wmo cultuurgevoeligheid wordt ingebracht zodat al het beleid wordt afgestemd op de etnisch-culturele diversiteit van Den Haag.

Commentaar op de Wmo beleidsnota inzake dit onderwerp:

Algemeen:

- *Op een aantal plaatsen in de Wmo beleidsnota worden burgers van allochtone afkomst genoemd als een groep waarvoor specifiek aandacht moet zijn en waarvoor specifiek beleid wordt ontwikkeld (bv bij het gehandicaptenbeleid en de mantelzorg). Op andere plaatsen niet.*
- *Meedoen, sociale samenhang en participatie vraagt mondigheid van burgers. De ondersteuning aan de basis van deze mondigheid (taalvaardigheid en sociale vaardigheden, internetgebruik) wordt gemist.*

Wmo beleidsnota: §4.2 Het bevorderen van sociale samenhang en leefbaarheid in de buurt

De opdracht is dat verschillende groepen burgers elkaar ontmoeten. Veel mensen gaan om met mensen in dezelfde leeftijd en levensomstandigheden. Buurthuizen zullen vooral bezocht worden door mensen die zorg, aandacht of gezelschap nodig hebben. Zij ontmoeten hier niet de tweeverdiener van drie straten verderop. Concrete actieplannen om deze ontmoetingen wel te stimuleren worden gemist.

Wmo beleidsnota: §4.6 De participatie en zelfstandigheid van ouderen van niet-Nederlandse afkomst

Tekstueel willen wij opmerken:

In paragraaf 4.6 van de Haagse Wmo beleidsnota 'Aandacht voor Elkaar' staat "Een vraaggestuurd, op assertiviteit gebaseerd aanbod van voorzieningen houdt onvoldoende rekening met taalproblemen, de cultuur en het gebrek aan kennis van de infrastructuur bij de allochtone ouderen". Sommige handicaps kunnen ertoe bijdragen dat de burger minder assertief wordt. Een groep die we daar speciaal willen noemen zijn ouderen van niet-Nederlandse afkomst. Allochtone ouderen met een beperking hebben dus een dubbel assertiviteitsprobleem. De vraag is of een vraaggestuurd, op assertiviteit gebaseerd systeem in deze gevallen nog wel doeltreffend kan zijn. Dit benadrukt de noodzaak voor een de visie op interculturalisatie in deze Wmo beleidsnota.

4. Transparantie

Conform het eerder afgegeven advies van Zorgbelang en Voorall aan de gemeente van december 2006, gaat het om heldere communicatie over wanneer besluitvorming plaatsvindt en wanneer er ruimte is voor welk type inspraak (inventariserend, ideeënvormend, meningsvormend, besluitvormend). Kom afspraken na en communiceer de argumenten als dit niet mogelijk is. Bovendien moeten de doelen van de Wmo nota duidelijk worden omschreven. Alleen onder deze voorwaarden kan er geëvalueerd en getoetst worden.

In het traject naar de totstandkoming van de Wmo beleidsnota is de Hagenaar meerdere malen opgelopen tegen een slecht communicerende gemeente. Met name de planning en transparantie van processtappen. Een stad die zijn burgers serieus neemt en hun visie op dit onderwerp (dat de hele stad treft) zou ons inziens ook serieus dienen om te gaan met heldere communicatie over wat wanneer te verwachten is zodat organisaties als de onzen professioneel kunnen blijven werken. Borging van het standpunt van onze achterban – iets waartoe de gemeente Den Haag in 2006 met name Voorall heeft opgericht – is inherent verbonden aan communicatie van tijdsycli.

Tijdens gesprekken op het stadhuis met name met de wethouder is dit steeds weer het onderwerp van gesprek geweest, na het laatste gesprek dat hierover is gevoerd met de wethouder is er wel zicht op verbetering.

5. Toegankelijkheid

Het is van groot belang dat de Wmo nota helder wordt gecommuniceerd aan alle Hagenaars. Er moet rekening gehouden worden met groepen die bijvoorbeeld de deur niet uitkomen, slechtziend zijn, niet kunnen lezen of geen beschikking hebben over internet. Veel Hagenaars hebben nu geen kennis kunnen nemen van het voorgestelde beleid.

- A De Wmo beleidsnota is in een taal geschreven, die voor de meeste Hagenaars moeilijk te begrijpen is. Zeker deze Wmo beleidsnota, waarin de gemeente uitdrukkelijk op participatie van de Hagenaar uit is en dus iets van de burger vraagt.
- B De Wmo beleidsnota is niet verschenen in een geschikte vorm voor mensen met een visuele beperking.

Commentaar op de Wmo beleidsnota inzake dit onderwerp:

Ad A. Algemeen:

Als voorbeeld geldt de groep van de licht verstandelijk gehandicapten: vanuit hun vertegenwoordigers wordt gevraagd om het uitgeven door de gemeente Den Haag van een korte samenvatting in heldere taal zonodig ondersteund met pictogrammen. Op die wijze kunnen ook deze burgers in de beleidsontwikkeling participeren.

Ad B. Algemeen:

De vertegenwoordigers van de mensen met een visuele beperking, met name de slechtzienden, hebben herhaaldelijk bij de gemeente benadrukt (ook tijdens de samspraakbijeenkomsten) dat zij alleen in gesproken vorm kennis kunnen nemen van een dergelijk beleidsplan. Dat is niet gebeurd. Deze groep heeft dus deze Wmo beleidsnota niet kunnen bestuderen. Dat betekent dat de gemeente een deel van haar burgers met een beperking heeft uitgesloten van participatie aan dit beleidsproces. Dat kan niet de intentie zijn van de gemeente Den Haag.

6. Invloed van burgers

Het is de wettelijke taak van de gemeente om de invloed van Hagenaars op het Wmo beleid en de uitvoering van de Wmo te organiseren. Waar het nodig is om vragen te verhelderen of de weg naar participatie mogelijk te maken, moeten middelen en steun van de gemeente ter beschikking staan.

- A De gemeente wil Hagenaars in staat stellen om bij te dragen aan een goede uitvoering van de WMO. Met verwijzing naar ons eerder afgegeven advies aan de wethouder staan Voorall en Zorgbelang het volgende voor:
- B Decentraal wat decentraal kan en centraal wat centraal moet.
- C Stringente benoemen van thema's die decentraal en thema's die centraal worden behandeld.
- D Heldere afstemming tussen centrale en decentrale inspraak.

Commentaar op de Wmo beleidsnota inzake dit onderwerp:

Ad A Algemeen:

Uit deze Wmo beleidsnota wordt niet duidelijk hoe de mening van deze burgers is vertaald naar deze Wmo beleidsnota. De Wmo eist verder van gemeenten dat zij de cliëntenparticipatie helder regelt. Dit wordt ons inziens niet eenduidig uitgewerkt in deze Wmo beleidsnota.

Ad A Wmo beleidsnota: §3.4 Participatie

Sociale samenhang en maatschappelijke participatie (paragraaf 3.4) zijn kerndoelen van de Wmo en plannen die daarop gericht zijn worden waardevol gevonden. Wel wordt speciale aandacht gevraagd voor de 'onbereikbaren'. Daar kunnen een aantal groepen onder vallen zoals slechthorendheid. Er dient in het beleid systematisch aandacht worden geschonken aan de vraag tegen welke drempels de 'onbereikbaren' in de praktijk aanlopen en hoe die drempels kunnen worden geslecht. Voor geïsoleerde slechthorenden is uiteraard van belang dat ze gebruik (gaan) maken van een hoortoestel en andere aanvullende individuele voorzieningen. Maar ook is voor hen van belang dat de buurt op adequate wijze beschikt over algemene voorzieningen voor slechthorenden. Kortom, voor effectieve burgerparticipatie zijn er adequate voorzieningen nodig die

het mogelijk maken dat mensen met diverse vormen van handicaps daaraan kunnen meedoen.

Blz. 33: de gemeente kiest voor een mix van modellen voor participatie. Deze vorm van participatie kan de gemeente een hoop nuttige informatie opleveren. Maar omdat dit gebeurt in samenspraak met een groot aantal (wisselende) gesprekspartners en organisaties wordt door een deel van onze achterban bepleit een vast forum of een cliëntenraad in te stellen om continuïteit en evaluatie van gemaakte afspraken te kunnen waarborgen.

Ad A Wmo beleidsnota: § 3.4.2 Betrokkenheid bij beleidsvorming en -uitvoering

Naast de in dit onderdeel genoemde vormen kan de gemeente naar ons oordeel nog meer gebruik maken van ervaringsdeskundigen en hun organisaties bijvoorbeeld bij de uitvoering. Enkele voorbeelden: laat ervaringsdeskundigen concept-folders en concept-formulieren toetsen op bruikbaarheid en leesbaarheid, maak gebruik van ervaringsdeskundigen als mystery-guest om de kwaliteit van de loketten of aanbieders te toetsen, maak gebruik van ervaringsdeskundigen om (loket-)medewerkers te trainen en hun deskundigheid te bevorderen, verbindt ervaringsdeskundigen aan de loketten etc.

Indien burgerparticipatie per wijk wordt vormgegeven kan dat capaciteitsproblemen opleveren voor belangenbehartigingsorganisaties, omdat de druk op belangenbehartigers erg groot is en er voor veel groepen zorgvragers niet veel belangenbehartigers beschikbaar zijn.

Ad A Wmo beleidsnota: § 4.7 De participatie en zelfstandigheid van mensen met een beperking

75plussers die al zo'n 50 jaar met één of meer van deze ziekten leven kunnen daarvan in lichamelijk en/of psychosociaal opzicht nog meer hinder ondervinden dan voorheen door hun afnemende weerbaarheid en doorzettingsvermogen.

Daarom is met name de groep ouderen onder de mensen met (ernstige) beperkingen een groep die op het gebied van zorg, welzijn, maatschappelijke ondersteuning, wonen en vervoer extra aandacht in het kader van de WMO verdient. Vooral de alleenstaanden onder hen leven vaak geïsoleerd en zijn bovendien veelal onvoldoende bekend met de mogelijkheden die o.m. de Gemeente kan bieden om hen het leven iets te vergemakkelijken.

Ad A/B Algemeen:

Vanuit de bijeenkomsten met de achterban is een pleidooi ontstaan om een centrale Wmo raad in het leven te roepen. Een Wmo raad zou kwaliteitsverhogend en kwaliteitsborgend werken. De uitkomsten en adviezen die ontstaan vanuit de beoogde wijkraden, worden zo te zien in deze Wmo beleidsnota straks nergens centraal getoetst of voorgelegd aan de afzonderlijke doelgroepen terwijl de Wmo juist die doelgroepen betreft.

Ad C/D Wmo beleidsnota: § 3.4 Participatie

Bij actie 13 (p. 31) is het niet duidelijk hoe transparant wordt gemaakt welk netwerk of netwerken er worden opgebouwd t.a.v. de permanente dialoog met inwoners van de stad. Gezien eerdere ervaringen met bijeenkomsten van dit soort netwerken is het van belang hier helder en tijdig over te communiceren. Ons inziens kan de gemeente niet eenzijdig partijen uitnodigen voor overleg en moeten burgers in staat worden gesteld deel te nemen aan deze netwerken.

Ad D Algemeen:

En als deze wijkraden in de gemeente straks allemaal hun mening verwoorden, hoe gaat de gemeente deze standpunten bundelen? Hoe wil de gemeente borgen dat het advies gehoord wordt? En als niet alle adviezen vanuit de wijkraden worden gehonoreerd? Hoe wordt dan terugkoppeling en verantwoording daarvan aan de wijkraden georganiseerd?

7. Borging kwaliteit

De kwaliteit van dienstverlening in het kader van de Wmo kan enkel gewaarborgd zijn met terugkerende metingen waarin de meningen, tevredenheid en ervaringen van Hagenaars worden afgewogen tegen het beleid. Tevens dient een centraal klachtenorgaan ingesteld te worden.

Het moet duidelijk zijn hoe de gemeente kwaliteit beschrijft in kwaliteitscriteria, meet en evalueert, verbeterd en tenslotte borgt. Belangrijk is ook te weten wat men meet en wat dat zegt over kwaliteit. Als dat niet gebeurt, geeft de vermoedelijke uitslag onvoldoende inzicht in wat er verbeteren kan en wat er verbeteren moet.

Commentaar op de Wmo beleidsnota inzake dit onderwerp:

Wmo beleidsnota: § 2.3.3

- *Is het tevredenheidsonderzoek huishoudelijke verzorging dat de gemeente reeds heeft uitgevoerd een nulmeting?*
- *Welke criteria zijn er in dat onderzoek gebruikt?*
- *Hebben zorgvragers invloed gehad op het benoemen van de criteria en opzet van de reeds uitgevoerde meting?*

Wmo beleidsnota: § 3.3.2

- *Is het de bedoeling om vergelijking van aanbieders te kunnen zien via de website?*

8. Financiën

Er wordt groot belang gehecht aan duidelijkheid in de Wmo beleidsnota over de financiële kaders. Deze moeten inzichtelijk zijn, gekoppeld aan de prestatievelden en doelgroepen van de Wmo. In deze Wmo beleidsnota ontbreekt een duidelijke financiële toelichting. Daarnaast is het van belang dat de kwaliteit van dienstverlening zich niet laat leiden door de beperktheid van het budget.

Commentaar op de Wmo beleidsnota inzake dit onderwerp:

Hoofdstuk 5 Uitvoering, Verantwoording en het financiële kader

Geldstromen dienen transparant te zijn en goed gekoppeld te worden aan de doelgroepen.

Wmo beleidsnota: § 5.1.3. Financiële risico's en kosten huishoudelijke verzorging

De beheersmaatregelen leiden tot minimale zorg en verbeteren niet de kwaliteit, de zelfredzaamheid en participatie. Ze zijn uitsluitend gericht op het financiële aspect.

Kwaliteitseisen kunnen niet geborgd worden bij de huidige prijs die de gemeente betaalt (opleidingseisen, ziektevervanging, vervanging in vakantie e.d.). HV1 vereist veel aansturing door de klant zelf, de thuiszorg zorgt alleen voor bemiddeling. Lang niet alle klanten kunnen zelf deze aansturing geven. Bij HV1 is er geen signaleringsfunctie, geen urenregistratie, geen telefonische bereikbaarheid enz.

Door omkering van het aantal cliënten met HV1 en HV2 valt signaleringsfunctie weg, terwijl vele ouderen zelf niet kunnen overzien welke hulp zij nodig hebben.

Wmo beleidsnota: § 5.1.5. Het financiële kader 2008-2010

In het beleidsplan staat dat de financiële onderbouwing van de Wmo beleidsnota pas in het najaar geleverd kan worden. Betekent dit dat het beleidsplan zonder volledige financiële onderbouwing wordt besproken in de raad? Hoe worden burgers betrokken bij de besluiten over het financiële kader?

Zo is het belangrijk om te weten hoe hoog de uurvergoeding voor Huishoudelijke hulp is en of daar kwalitatief goede zorg voor in te kopen is, zowel in natura als via een PGB (zie onderdeel 1).

9. De Wet

Bij juridische toetsing van de nota 'Aandacht voor elkaar' is gebleken dat niet ieder prestatieveld wordt genoemd en dat een aantal wetsartikelen niet wordt ingevuld. Afwijken van de wet vereist argumentatie, die nu nog ontbreekt.

Op welke punten voldoet de Wmo beleidsnota niet aan de wet:

_ In artikel 1 Wmo wordt in lid g aangegeven welke negen prestatievelden er zijn. Enkele prestatievelden worden in de Wmo beleidsnota of niet consequent of niet juist vermeld en/of uitgewerkt.

Dit geldt voor de prestatievelen 5 en 6. (Zo wordt onderaan blz. 6 gezegd dat voorzieningen geschikt moeten zijn voor mensen met een lichamelijke beperking, dit geldt echter ook voor mensen met andere soorten beperkingen. Onderaan blz. 7 wordt gesproken over mensen met fysieke en psychische beperkingen, niet over mensen met andere beperkingen. Idem bij 2.3.2 (compensatiebeginsel. In 3.2.1 wordt op diverse plaatsen gesproken over fysieke toegankelijkheid, niet over de toegankelijkheid voor mensen met andere soorten beperkingen. Bij 4.7 en 4.7.1. worden niet de mensen met een chronisch psychisch of mensen met een psychosociaal probleem genoemd. Ook op andere plaatsen in de Wmo beleidsnota komt dit terug).

- _ artikel 3 van de WMO vermeldt in lid 4 wat in het plan maatschappelijke ondersteuning dient te worden aangegeven. Een aantal verplichte onderdelen ontbreken in het plan:
 - In hoofdstuk 3 van de Wmo beleidsnota van de gemeente Den Haag staan, in tegenstelling tot hoofdstuk 4, geen doelstellingen benoemd, terwijl dit volgens artikel 3 lid 4a van de Wmo wel dient te worden aangegeven.
 - Acties worden in deze Wmo beleidsnota, conform artikel 3 lid 4b Wmo wel genoemd; echter er worden vooral korte termijn acties benoemd voor 2007 of begin 2008, niet voor de langere termijn.
 - De resultaten worden vrijwel niet omschreven in de Wmo beleidsnota, hier en daar staan ze tussendoor. In het plan zijn wel aparte kopjes voor doelstellingen en acties, niet voor de resultaten. De Wmo beleidsnota kent een actieprogramma van 53 punten. Dat bevordert de mogelijkheid voor burgers om het beleid kritisch te volgen. Echter een aantal van die actiepunten is algemeen en open geformuleerd; er ontbreekt een concretisering van de te bereiken resultaten in heldere ijkpunten of indicatoren. Dat belemmert de evaluatie onnodig.
- _ Volgens de Wmo, artikel 3 lid 4c dient in het plan te worden aangegeven welke resultaten de gemeente in de door het plan bestreken periode wenst te behalen.
 - Er wordt niet uitgewerkt welke maatregelen worden genomen om de kwaliteit te borgen van de wijze waarop de wet maatschappelijke ondersteuning wordt uitgevoerd, terwijl dit volgens de Wmo, artikel 3 lid 4d opgenomen dient te zijn in dit plan.
- _ Volgens de Wmo, artikel 3 lid 4e dienen maatregelen genoemd te worden om de keuzevrijheid te bieden. Voor zover wij kunnen zien wordt de keuzevrijheid onvoldoende uitgewerkt; dit zou terug moeten komen bij:
 - op preventie gerichte ondersteuning jeugdigen met problemen,
 - het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijk verkeer en van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem,
 - het verlenen van voorzieningen bij mensen uit de vorige groep.In een toelichting op de wet lezen wij dat de gemeente in ieder geval diverse aanbieders moet contracteren en zowel zorg in natura als PGB moet bieden. Op dit moment is niet duidelijk hoe de gemeente keuzevrijheid concreet maakt voor alle genoemde voorzieningen.
- _ Artikel 3, lid 4f en art 11 lid 4. Uit deze Wmo beleidsnota blijkt niet op welke wijze de gemeente zich heeft vergewist van de behoeften van de 'kleine' doelgroepen' en hoe dit in het beleid is verwerkt. Zo is in de Wmo

beleidsnota weliswaar op enkele plaatsen aandacht voor mensen met een verstandelijk beperking m.n. in de onderdelen over het gehandicaptenbeleid. Maar in andere onderdelen ontbreekt die aandacht nog. Daarnaast wordt specifieke aandacht voor mensen met een licht verstandelijke beperking (LVG) gemist, een divers samengestelde groep met specifieke vragen en behoeften. Ook vragen we aandacht voor de burgers met een meervoudige complexe beperking (MCG).

De geringe of ontbrekende aandacht geldt voor vele kleine doelgroepen.

- _ Artikel 6 Wmo: Hieraan wordt ons inziens niet voldaan.
- _ Artikel 8 Wmo: Wordt niet uitgewerkt.
- _ Artikel 9a Wmo: Wordt niet uitgewerkt, juist vanuit patiëntenperspectief belangrijk. Er zou uitgewerkt moeten zijn hoe de gemeente jaarlijks de tevredenheid van vragers wil meten volgens een methode die na overleg met representatieve organisaties tot stand is gekomen.
- _ Artikel 11 Wmo: In lid 1 staat dat het college ingezetenen betreft bij beleid op wijze krachtens artikel 150 van de Gemeentewet. In artikel 150 van de Gemeentewet staat (lid 1) dat een verordening moet worden opgesteld met regels van de wijze waarop personen bij voorbereiding beleid worden betrokken, daarin moet ten minste geregeld (artikel 2): a. de wijze waarop inspraak wordt verleend openbaar wordt gemaakt, b. de wijze waarop mensen hun mening over beleidsvoornemens kenbaar kunnen maken c. rapportage van bedoelde inspraak en de uitkomsten d. wijze waarop personen beklag kunnen doen over uitvoering verordening.
- _ Artikel 12: Lid 2 Wmo: Het college moet bij voordracht tot vaststelling door gemeenteraad motiveren hoe zij belangen en behoeften van personen heeft gewogen.
- _ Ten slotte: de gemeente dient in het gehandicaptenbeleid maximaal gebruik te maken van het gegeven dat ongelijke behandeling van gehandicapten sinds 1 januari 2006 een strafbaar feit kan zijn. Voor de goede orde nogmaals artikel 429quater, tweede lid, van het Wetboek van Strafrecht:
"Met dezelfde straf (hechtenis van ten hoogste twee maanden of geldboete van de derde categorie) wordt gestraft hij wiens handelen of nalaten in de uitoefening van een ambt, beroep of bedrijf zonder redelijke grond, ten doel heeft of ten gevolge kan hebben dat ten aanzien van personen met een lichamelijke, psychische of verstandelijke handicap de erkenning, het genot of de uitoefening op voet van gelijkheid van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden op politiek, economisch, sociaal of cultureel terrein of op andere terreinen van het maatschappelijk leven, wordt teniet gedaan of aangetast."

Overige (technische) vragen

Pag. 30. Wat wordt bedoeld bij alinea 1, 2^e aandachtspunt: vervoermiddel of vervoersmiddel?

Is dit een scootmobiel, aangepaste buitenwagen, driewiel- of rolstoelfiets?
Dit moet specifiek, anders zegt het de lezer niets.

Pag 30, 3^e alinea. Indien patiënten- en cliëntenorganisaties meningen van de leden over de dienstverlening moeten bijhouden, moet dit wel met hen worden gecommuniceerd, dit hoort voor het overgrote deel van deze organisaties niet tot hun normale dienstverlening.

Pag. 52. De kerncijfers van mensen met een beperking slaat niet op beleid maar op een doelgroep. Wat is de bijbehorende definitie van de doelgroep? Wordt hier wel of niet de groep mensen met een psychisch probleem en de mensen met een psychosociaal probleem toe gerekend? (44)

Van verschillende tabellen mist een bronvermelding (p. 42, 45 en 48). Dat maakt dat de cijfers aan betekenis inboeten.

Suggestie:

Richt de sociale kaart in volgens een landelijk systeem. Dit heeft grote schaalvoordelen voor zowel beheerder als aanleverende partij. Het is voor een landelijke patiëntenvereniging ondoenlijk om voor 434 sociale kaarten informatie aan te leveren.